

OPCIÓ A

La prova consisteix a fer quatre exercicis: (1) traduir un text, (2) resoldre una qüestió de morfosintaxi, (3) resoldre una qüestió sobre llengua o civilització romana, i (4) exposar breument un tema de llengua o de civilització romana.

TEXT

HOMES IL·LUSTRES HAN DEDICAT ESTONES A L'OCI, PERQUÈ ÉS BO PER REFER-SE

Cum puerulis Socrates ludere non erubescibat, et Cato uino laxabat animum curis publicis fatigatum, et Scipio militare suum corpus mouebat ad numeros.* Ex adsiduitate laborum nascitur animorum hebetatio quaedam. Nam somnus refectioni necessarius est; si hunc tamen semper diem noctemque continues, mors erit. (Extret de SÈNECA, *La tranquil·litat de l'esperit*, 17, 4-6.)

* *Ad numeros*: al compàs de la música.

LÈXIC (per ordre alfabètic)

Cato, -onis: Cató

continuo (1): allargar

erubesco, erubui, — (3): avergonyir-se

hebetatio, -onis (f.): afebliment

laxo (1): relaxar

militaris, -e (adj.): acostumat a les armes

Exercici 1 [5 punts]

Traduïu el text en el quadern de respostes.

Exercici 2 [1 punt]

Escriviu en el vostre quadern de respostes la forma del mot enunciat entre claudàtors que cal incloure en l'espai en blanc per tal que la frase sigui gramaticalment correcta.

1. Affirmant ____ uino laxare animum fatigatum. [Cato, -onis]
2. Verum est ut ____ uino laxaret animum fatigatum. [Cato, -onis]
3. Catonis animus _____ laxabatur. [uinum, -i]
4. Curae publicae fatigabant _____ animum. [Cato, -onis]

Exercici 3 [2 punts]

Cada espai en blanc s'ha d'emplenar amb el nom d'un càrrec o d'un òrgan romà de govern, polític o religiós, la funció principal del qual descriu tota l'oració. Esbrineu-lo i anoteu-lo en el vostre quadern de respostes precedint-lo del número corresponent.

1. Els _____ s'encarregaven de fer els auspicis, és a dir, d'interpretar el vol dels ocells.
2. Els _____ s'encarregaven cada cinc anys de distribuir els ciutadans d'acord amb la seva fortuna.
3. Els _____ s'encarregaven d'administrar les finances públiques.
4. El _____, en època republicana, era l'òrgan de màxim poder, amb atribucions legislatives, judicials i executives.
5. Les _____ s'encarregaven de mantenir encès, nit i dia, el foc que representava la pàtria.
6. Els _____ eren els representants més directes del poble, al qual defensaven dels abusos de la resta de magistrats patricis.
7. El _____ era un magistrat amb poders absoluts nomenat només per solucionar casos excepcionals.
8. L'_____ fou qui realment, a partir del segle I dC, va governar de manera absoluta l'Imperi, semblantment a un monarca.

Exercici 4 [2 punts]

Llegiu els tres textos que hi ha a continuació. Observeu amb atenció totes les il·lustracions i assenyalau quines són les que estan inspirades en els tres textos que heu llegit. Després argumenteu la vostra resposta esmentant els elements (personatges, estris, actituds, etc.) que us han fet decidir per una il·lustració i no per una altra.

1. [Cató] desembeina l'espasa i se l'enfonsa sota el pit [...]; en la seva agonia, cau al llit i fa un estrèpit tombant un tauleret de geometria que hi havia al costat. [...] El fill i els amics de Cató penetren immediatament dins la cambra. En veure'l tot brut de sang i amb la major part dels budells fora, però encara viu [...], tothom s'esborrona. El metge va cap a ell i, com que els budells no estan travessats, prova d'arreglar-los i cosir la ferida. Però Cató es retorna i [...] repel·leix el metge, s'esquinça els budells amb les mans, s'obre encara més la ferida i mor. (PLUTARC, *Cató el Jove*, 70, 8. Traducció de C. Riba.)

2. Cornèlia, la mare dels Grac, en una ocasió en què una matrona romana hostatjada a casa seva li mostrava les seves joies —que eren les més belles d'aleshores—, la va anar entretenint tot donant-li conversa fins que els seus fills tornaren de l'escola i aleshores li va dir: «Aquestes són les meves joies». (VALERI MÀXIM, *Dits i fets memorables*, 4, 4, init.)

3. Laocoont [...] sacrificava un toro gegant en les ares solemnes. Vet aquí que, bessons, dos serpents d'immenses espines sobre el mar, s'allargassen tirant de dret a la costa [...]. Inequívocues, elles van cap a Laocoont: primer sobre els cossos s'enllacen dels seus dos fills petits, les dues serpents [...]. Copsen el pare, després, que socors els duia amb les armes a la mà, i l'estreteixen amb nus ingent: dues voltes l'han enrotllat pel mig, dues voltes pel coll amb l'esquena escamosa [...]. Ell s'afanya a desfer-se de llurs replecs amb els braços. (VIRGILI, *Eneida*, 2, 201 i seg. Traducció de M. Dolç.)

Número 1

Número 2

Número 3

Número 4

Número 5

Número 6

OPCIÓ B

La prova consisteix a fer quatre exercicis: (1) traduir un text, (2) resoldre una qüestió de morfosintaxi, (3) resoldre una qüestió sobre llengua o civilització romana, i (4) exposar breument un tema de llengua o de civilització romana.

TEXT

HOMES IL·LUSTRES HAN DEDICAT ESTONES A L'OCI, PERQUÈ ÉS BO PER REFER-SE

Cum puerulis Socrates ludere non erubescibat, et Cato uino laxabat animum curis publicis fatigatum, et Scipio militare suum corpus mouebat ad numeros.* Ex adsiduitate laborum nascitur animorum hebetatio quaedam. Nam somnus refectio[n]i necessarius est; si hunc tamen semper diem noctemque continues, mors erit. (Extret de SÈNECA, *La tranquil·litat de l'esperit*, 17, 4-6.)

* *Ad numeros*: al compàs de la música.

LÈXIC (per ordre alfabètic)

Cato, -onis: Cató

continuo (1): allargar

erubesco, erubui, — (3): avergonyir-se

hebetatio, -onis (f.): afebliment

laxo (1): relaxar

militaris, -e (adj.): acostumat a les armes

Exercici 1 [5 punts]

Traduïu el text en el quadern de respostes.

Exercici 2 [1 punt]

A cada pregunta, escolliu la solució que creieu encertada i, a continuació, escriviu-la en el vostre quadern de respostes de manera que el número de la qüestió coincideixi amb la lletra que considereu correcta (per exemple: 1c, 2a, etc.).

- En la frase «Scipio **militare** suum corpus mouebat ad numeros», quina de les formes següents pot substituir el mot destacat amb negreta?
  - fatigato
  - fatigatum
  - fatigati
- En la frase «Cato uino laxabat animum **curis publicis** fatigatum», quina de les formes següents pot substituir el sintagma destacat amb negreta?
  - laboribus
  - laboris
  - laborum
- En la frase «Ex adsiduitate laborum nascitur animorum hebetatio **quaedam**», quina de les formes següents pot substituir el mot destacat amb negreta?
  - magna
  - magno
  - magnam

4. Quina de les construccions següents té un significat equivalent a «Cato uino laxabat animum fatigatum et Scipio militare suum corpus mouebat ad numeros»?
- Cato uino non laxabat animum fatigatum sed Scipio militare suum corpus mouebat ad numeros.
  - Cato uino laxabat animum fatigatum nec Scipio militare suum corpus mouebat ad numeros.
  - Non solum Cato uino laxabat animum fatigatum sed etiam Scipio militare suum corpus mouebat ad numeros.

Exercici 3 [2 punts]

A continuació teniu tres sèries distribuïdes en tres columnes: la primera, amb el nom de quatre autors llatins; la segona, amb el títol de quatre obres, i, finalment, la tercera, amb quatre fragments d'aquestes obres. Establiu en el vostre quadern de respostes les relacions correctes entre les tres sèries, de manera que us surtin seqüències del tipus 1bA, 2cC, etc.

1. Plaute	a. <i>Els epodes</i>	A. Per començar, una de les coses més sabudes és que, després de la caiguda de Troia, tots els troians patiren càstigs duríssims, però els aqueus no van usar el dret del vencedor contra dos d'aquells: Eneas i Antenor.
2. Ovidi	b. <i>Les metamorfosis</i>	B. PALESTRIÓ. Aquesta comèdia es titula en grec <i>Alazon</i> ; nosaltres en llatí en diem <i>Gloriosus</i> . Aquesta ciutat és Efes. El que se n'ha anat al fòrum és el meu amo, un pocaverkonya, un merdós, carregat de perjuris i adulteris. Diu que totes les dones li van al darrere, però per on passa és motiu de burla de totes.
3. Horaci	c. <i>Des de la fundació de Roma</i>	C. És el meu desig parlar de cossos transformats en formes noves. Oh, déus, ja que vosaltres també vau prendre part en aquestes transformacions, inspireu la tasca que he començat i guieu el meu poema sense interrupció des dels orígens del món fins als nostres dies!
4. Tit Livi	d. <i>El soldat fanfarró</i>	D. Felix l'home que, allunyat dels negocis, com el llinatge dels mortals dels temps antics, conrea els camps heretats del pare amb uns bous que li pertanyen, lliure del neguit dels venciments, que no és despertat, a la milícia, per l'esclafit esfereïdor de la trompeta ni redubta la mar embravida, i defuig el fòrum i els llindars altius dels ciutadans poderosos.

Exercici 4 [2 punts]

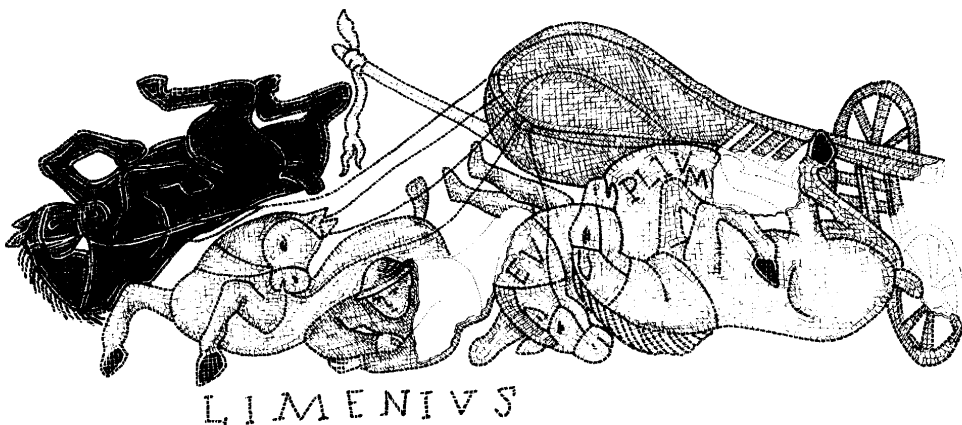
El text parla de la necessitat que té tothom de les estones d'oci, fins i tot els personatges més importants. A continuació teniu una sèrie d'il·lustracions, **algunes de les quals** estan relacionades directament amb les activitats de lleure més habituals de la civilització romana o amb els edificis on aquestes es desenvolupaven. En un mínim de quinze línies (aproximadament 150 mots) digueu quines il·lustracions són i a quines activitats fan referència; a continuació, comenteu les il·lustracions escollides, tot explicant els principals elements que hi apareixen.

Número 1

Número 2

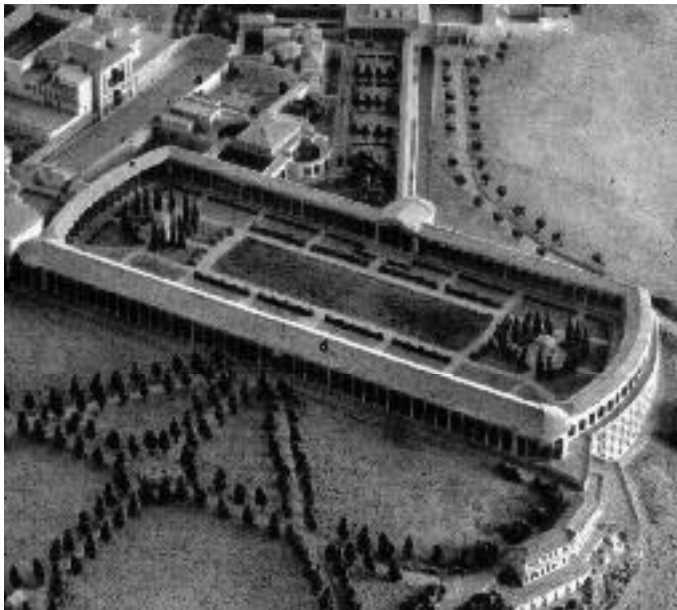
Número 3

Número 4

Número 5

Número 6

Número 7

OPCIÓ A

La prova consisteix a fer quatre exercicis: (1) traduir un text, (2) resoldre una qüestió de morfosintaxi, (3) resoldre una qüestió sobre llengua o civilització romana, i (4) exposar breument un tema de llengua o de civilització romana.

TEXT

COM ÉS LA CASA DE CAMP D'UN PROPIETARI COM CAL

Semper boni assidue domini cella uinaria, olearia, etiam penaria referta est, uillaque tota locuples est: abundat porco, haedo, agno, gallina, lacte, caseo, melle. Iam hortum ipsi agricolae succidiam alteram appellant. Venatio conditiora haec¹ facit. Agro bene culto nihil potest² esse uberius nec ornatus. (CICERÓ, *Sobre la vellesa*, 16, 56-57.)

¹ La forma pronominal *haec* és acusatiu neutre plural i s'ha de traduir per «tot això».

² És una forma del verb *possum*.

LÈXIC (per ordre alfabètic)

assiduus, -a, -um: que està per la feina

conditus, -a, -um: rellevant

ornatus, -a, -um: bonic

penarius, -a, -um: de queviures

succidia, -ae (f.): reserva, rebost

Exercici 1 [5 punts]

Traduïu el text en el quadern de respostes.

Exercici 2 [1 punt]

Fixeu-vos en l'exemple que us proposem, inspirat en el text que acabeu de traduir, i empleneu l'espai en blanc amb la forma **comparativa** correcta, formada a partir de l'adjectiu que hi ha entre claudàtors. Tingueu en compte el gènere del nom, el qual figura entre parèntesis, amb què aquesta forma comparativa ha de concertar.

Nihil (*n.*) est _____ quam ager cultus. [uber, -eris]

Nihil est uberius quam ager cultus.

1. Vergilius fuit poeta (*m.*) _____ quam Lucanus. [elegans, -tis]

2. Vergilii uersus (*m.*) sunt _____ quam Lucani. [politus, -a, -um]

3. Antiqui habuerunt (=considerar) Vergilium poetam (*m.*) _____ quam Lucanum. [illustris, -e]

4. Hispanienses prouinciae (*f.*) sunt _____ quam Britannicae. [locuples, -etis]

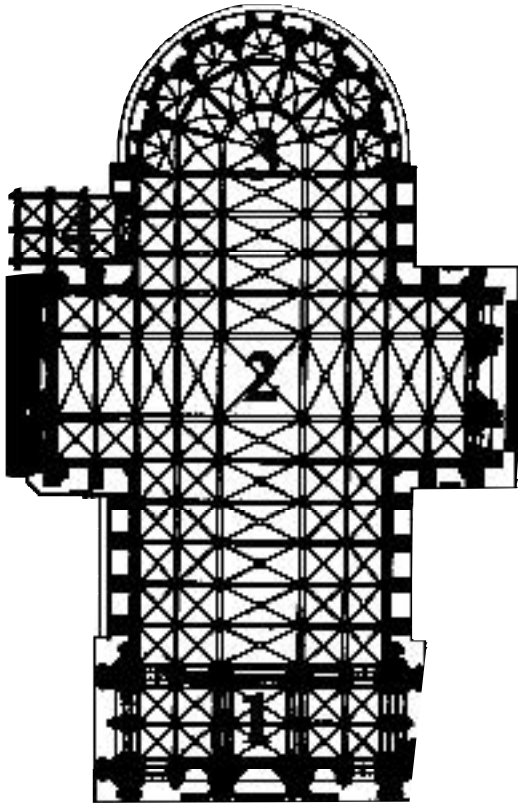
Exercici 3 [2 punts]

Escolliu, a cada pregunta, l'emperador que respon a la descripció prèvia que es fa d'alguns dels fets que va protagonitzar. A continuació, escriviu la resposta en el vostre quadern de manera que el número de la qüestió coincideixi amb la lletra de la resposta correcta (per exemple: 1c, 2c, etc.).

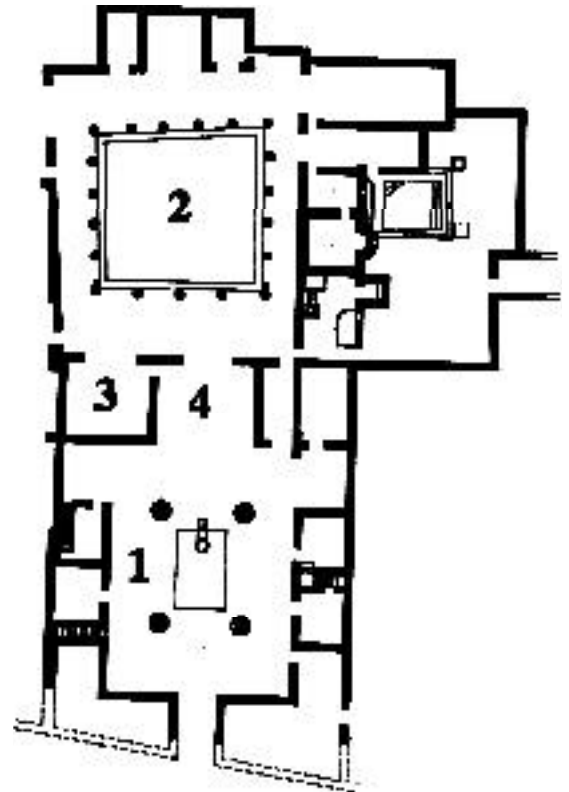
1. Emperador del segle IV que va publicar un decret de tolerància envers totes les religions de l'Imperi —i, en particular, envers el cristianisme— i que va fundar una ciutat nova sobre l'antiga Bizanci, que actualment és Istanbul.
  - a. Claudi
  - b. Constantí
  - c. Publi Corneli Escipió
  - d. Neró
2. Emperador del segle II, d'origen hispànic, adoptat com a successor per Trajà, que es va caracteritzar per la seva cultura i per l'admiració que sentia envers Grècia i l'hel·lenisme.
  - a. Calígula
  - b. Dioclecià
  - c. Adrià
  - d. Pompeu
3. Emperador de finals del segle III que va instaurar un nou organigrama de govern anomenat *tetrarquia* i que consistia en la divisió del territori en quatre zones, cadascuna amb una capital diferent i amb una certa autonomia política i militar.
  - a. Dioclecià
  - b. Marc Aureli
  - c. Cras
  - d. Vespasià
4. Emperador que va viure entre els segles I aC i I dC, que va ser l'origen de la dinastia Júlia-Clàudia, que va pacificar l'Imperi després d'un segle de lluites civils i va protegir les arts, especialment la literatura.
  - a. Teodosi
  - b. Claudi
  - c. August
  - d. Antoní Pius

Exercici 4 [2 punts]

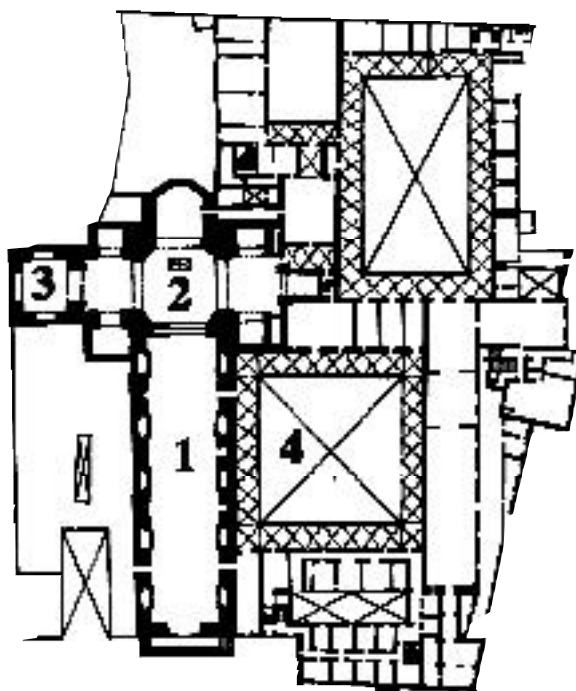
El text que heu traduït parla d'una *uilla* romana. En un mínim de quinze línies (aproximadament 150 mots), digueu què eren les *uillae* i quina n'era la funció. Després, assenyaieu quina de les plantes que hi ha a continuació correspon a la d'una casa romana senyorial i justifiqueu la vostra resposta, identificant cada número assenyalat amb el nom correcte de l'habitació o àmbit i indicant la seva funció principal.

Planta 1

Planta 2

Planta 3

OPCIÓ B

La prova consisteix a fer quatre exercicis: (1) traduir un text, (2) resoldre una qüestió de morfosintaxi, (3) resoldre una qüestió sobre llengua o civilització romana, i (4) exposar breument un tema de llengua o de civilització romana.

TEXT

COM ÉS LA CASA DE CAMP D'UN PROPIETARI COM CAL

Semper boni assiduique domini cella uinaria, olearia, etiam penaria referta est, uillaque tota locuples est: abundat porco, haedo, agno, gallina, lacte, caseo, melle. Iam hortum ipsi agricolae succidiam alteram appellat. Venatio conditiora haec¹ facit. Agro bene culto nihil potest² esse uberius nec ornatus. (CICERÓ, *Sobre la vellesa*, 16, 56-57.)

---

¹ La forma pronominal *haec* és acusatiu neutre plural i cal traduir-la per «tot això».

² És una forma del verb *possum*.

LÈXIC (per ordre alfabètic)

assiduus, -a, -um: que està per la feina

conditus, -a, -um: rellevant

ornatus, -a, -um: bonic

penarius, -a, -um: de queviures

succidia, -ae (f.): reserva, rebost

Exercici 1 [5 punts]

Traduïu el text en el quadern de respostes.

Exercici 2 [1 punt]

Escolliu la forma del pronom personal que hi ha entre claudàtors que cal introduir en l'espai en blanc per obtenir una frase correcta. A continuació, escriviu-la en el vostre quadern de respostes.

1. Exercitus in castra _____ recepit (= *retirar*). [uos, sibi, se, sui]
2. Quid _____ faciam? [ego, nos, nostrum, tu]
3. Tu uiues _____. [tui, me, nos, mecum]
4. Ego faciam ut (= *que*) istud sit placidum _____. [te, tibi, me, tu]

Exercici 3 [2 punts]

Escolliu, a cada pregunta, la solució que s'adiu amb la definició proposada en l'enunciat, que fa referència a les classes socials de Roma, i, a continuació, escriviu-la en el vostre quadern de respostes, de manera que el número de la qüestió coincideixi amb la lletra que considereu correcta (per exemple: 1c, 2b, etc.).

1. Nom amb què es coneixia a Roma l'individu que tenia la màxima autoritat en una casa i de qui depenien jurídicament tots els membres d'aquesta.
  - a. *Pater patriae*
  - b. *Pater familias*
  - c. *Pater conscriptus*
  - d. *Pater domus*

2. Nom amb què es designaven els individus rics que es consideraven descendents dels primers romans i que gaudiren durant molt de temps d'una sèrie de privilegis exclusius.
  - a. Ciutadans
  - b. Còsols
  - c. Patricis
  - d. Cavallers

3. Individus que, havent estat esclaus, eren posats en llibertat pel seu amo, si bé no gaudien de tots els drets de ciutadania.
  - a. Lliures
  - b. Llibertins
  - c. Lliberts
  - d. Alliberats

4. Ciutadans romans que estaven sota la tutela d'un personatge important, al qual oferien suport electoral i militar a canvi de protecció jurídica i econòmica.
  - a. Clients
  - b. Vassalls
  - c. Serfs
  - d. Magistrats

Exercici 4 [2 punts]

El text que heu traduït pertany a l'obra de Ciceró *De senectute*, és a dir, *Sobre la vellesa*. En un mínim de quinze línies (aproximadament 150 mots), expliqueu qui fou Ciceró, expliciteu-ne la cronologia i indiqueu els fets més importants de la seva vida; digueu quin gènere literari va conrear principalment, definiu-lo i esmenteu també el títol d'algunes de les seves obres pertanyents a aquest gènere. Finalment, esmenteu alguna característica del seu estil.